

Juraj Lipka,

OKRESNÝ ÚRAD MARTIN

Odbor starostlivosti o životné prostredie

Nám. S.H. Vajanského 1

036 58 Martin

Sp.zn.: OU-MT-OSZP-2022/002271-029-Ha

V Martine dňa 3. júna 2022

**Odvolaie proti rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č.j.: OU-MT-OSZP-2022/002271-029-Ha
vydanému Okresným úradom Martin, odborom starostlivosti o životné prostredie dňa 04.05.2022**

Ja, dolupodpísaný Juraj Lipka,

týmto podávam odvolanie proti

Rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č.j.: OU-MT-OSZP-2022/002271-029-Ha, vydanému dňa 04.05.2022 Okresným úradom Martin, odborom starostlivosti o životné prostredie vo veci zámeru navrhovanej činnosti IBV „Martinské terasy“ (ďalej „Napadnuté rozhodnutie“) pre jeho nezákonnosť

a navrhujem, aby druhostupňový správny orgán Napadnuté rozhodnutie zmenil a rozhodol nasledovne:

„Navrhovaná činnosť „Martinské terasy“ navrhovateľa MARTINSKÉ TERASY, s.r.o., IČO: 51 446 481, so sídlom Zvolenská 11024/30, Martin 036 01, zastúpená Hplus, a.s. IČO: 43 905 374, so sídlom Kollárova 73, Martin 036 01, ktoré navrhovateľ navrhuje umiestniť na parcelách č. KN-C č. 1321/1, 1321/2, KN-C č. 525/6, 525/8, 525/9-12, 525/13-19, 525/20-27, 525/28-147 v k. ú. Záturčie okres Martin, Žilinský kraj,

sa bude posudzovať

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;

prípadne, aby Napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil prvostupňovému správne mu orgánu na nové rozhodnutie.

Zmenu, resp. zrušenie vyššie uvedeného Napadnutého rozhodnutia navrhujem, pretože Napadnuté rozhodnutie je nezákonné z nasledujúcich dôvodov:

- a) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov;
- b) porušuje zásadu materiálnej pravdy podľa § 3 ods. 5 a § 32 ods. 1 správneho poriadku v spojení s § 64 EIA zákona, keď zistenie skutkového stavu príslušným orgánom bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, resp. skutkový stav, ktorý vzal príslušný orgán za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu;
- c) na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, t.j. porušením zásady materiálnej pravdy, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci;
- d) došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, spočívajúcemu v tom, že Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej „OUM“) neidentifikoval a následne nepribral do konania všetkých známych

účastníkov konania v rozpore s § 14 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 3 správneho poriadku, resp. verejná vyhláška zverejnená neobsahovala všetkých známych účastníkov tohto konania, konkrétne minimálne (i) obyvateľov ulice Severná, ktorí budú dotknutí výstavbou i následnou dopravou z IBV Martiniské terasy a ani (ii) neidentifikovala ostatných týchto účastníkov konania ako „vlastníkov susedných stavieb v Meste Martin“. Takéto opomenutie malo za následok vydanie nezákonného Napadnutého rozhodnutia, pretože títo opomenutí účastníci nemali možnosť účinne hájiť svoje hmotnoprávne a procesné práva. Za takýchto opomenutých účastníkov treba považovať vlastníkov všetkých susedných stavieb, a to analogicky ako je to podľa definície § 139 ods. 2 písm. b) stavebného zákona, t.j. vlastníci stavieb na takom pozemku, ktorý síce nemá spoločnú hranicu s pozemkami, o ktoré v konaní podľa EIA zákona ide, ale ich užívanie môže byť navrhovanou stavbou rodinných domov v rámci navrhovanej činnosti Martiniské terasy dotknuté;

- e) vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci - pod obalom „zist'ovacieho konania“ sa vzhľadom na územný rozsah navrhovanej činnosti, jej predpokladané zásadné negatívne dopady a samotný rozsah hodnotenia v skutočnosti skrýva plnohodnotné vyhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti podľa EIA zákona, zodpovedajúce správe o hodnotení v plnohodnotnom EIA konaní, v ktorom by OUM ako príslušný orgán musel dotknutej verejnosti umožniť reálnu a materiálnu účasť v EIA konaní.

Tieto skutkové a právne dôvody nezákonnosti Napadnutého rozhodnutia podrobne uvádzam v 3. – 9. časti tohto svojho odvolania.

Podobne ako v iných prípadoch nebolo ani Napadnuté rozhodnutie platne a účinne zverejnené na webovom sídle OUM v súlade s § 29 ods. 15 zákona č. 24/2006 Z.z o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „EIA zákon“). Dovoľujem si preto OUM vyzvať, aby tento závažný nedostatok odstránil. Bez riadneho zverejnenia v súlade s EIA zákonom nemôže totiž Napadnuté rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť. Súčasne to znamená, že aj odvolania zaslané po 3. júni 2022 bude musieť OUM akceptovať ako doručené včas, a to až do riadneho zverejnenia Napadnutého rozhodnutia v súlade s § 29 ods. 15 EIA zákona. Až po takomto riadnom zverejnení totiž môže začať plynúť a napokon aj uplynúť lehota pre podanie odvolania proti Napadnutému rozhodnutiu podľa § 24 ods. 4 EIA zákona. Nezverejnenie Napadnutého rozhodnutia v súlade s § 29 ods. 15 EIA zákon tak predstavuje takú zásadnú vadu Napadnutého rozhodnutia, resp. správneho konania ústiaceho do jeho vydania, ktorá spôsobuje nezákonnosť Napadnutého rozhodnutia.

Keďže nejde o náhodu, ale o systematické porušenie ustanovenia § 29 ods. 15 EIA zákona, dovoľujem si OUM vyzvať, aby svoj postup konzultoval s okresným úradom v sídle kraja, t.j. s Okresným úradom Žilina, odborom starostlivosti o životné prostredie, ktorý rozhodnutia zo zisťovacích konaní na svojom webovom sídle systematicky zverejňuje a ponecháva ich tam aj zverejnené. Ak bude OUM aj naďalej pokračovať v tejto nezákonnej praxi, vystaví tým riziku zrušenia všetky takto neplatne a neúčinne nezverejnené rozhodnutia, za čo mu zrejme žiadny navrhovateľ nepoďakuje.

Napokon mi dovoľte uviesť, že ani Napadnuté rozhodnutie ani samotný text zámeru navrhovateľa nie sú vyhotovené v takom formáte, aby som ako účastník tohto konania mohol príslušné časti týchto dokumentov skopírovať do svojho odvolania a mohol sa k nim tak vecne vyjadrovať bez zbytočného prepisovania jednotlivých častí týchto dokumentov.

Iné rozhodnutia vydané v zisťovacích konaniach alebo v záverečných stanoviskách iných správnych orgánov, napríklad Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, a takisto iné zábery iných navrhovateľov takúto prácu s textom ostatným účastníkom konania umožňujú. Veľmi by som chcel veriť, že je to skutočne len náhoda a nie zámer.

Dovoľujem si preto OUM vyzvať, aby túto svoju prax zmenil a umožnil tak účastníkom konania jednoduchú editovaciu prácu s textom ním vydávaných rozhodnutí, keďže rozhodnutia vydávané OUM sú napokon platené z peňazí daňových poplatníkov. Súčasne si dovoľujem OUM vyzvať, aby aj od navrhovateľov predkladanie takýchto dokumentov požadoval.

Žiadam preto OUM, aby mi na moju e-mailovú adresu Juraj.Lipka@seznam.cz bez zbytočného odkladu zaslal takú verziu Napadnutého rozhodnutia aj samotného textu zámeru, ktoré mi umožnia editovaciu činnosť s týmito dokumentami. Mojim cieľom je tak vždy (i) najprv citovať skutočností a argumenty uvádzané navrhovateľom a OUM a prípadne dotknutým orgánom a následne (ii) sa k týmto skutočnostiam vyjadriť.

1. Lehota pre podanie odvolania

Napriek vyššie uvedenému zásadnému nedostatku, z dôvodu opatrnosti podávam toto odvolanie v lehote, ktorá by inak uplynula v piatok, 3. júna 2022, keby bolo Napadnuté rozhodnutie skutočne riadne a účinne zverejnené v súlade s § 29 ods. 15 EIA zákona.

V súlade s § 24 ods. 4 EIA zákona sa totiž za deň doručenia Napadnutého rozhodnutia považuje pätnásť deň zverejnenia podľa § 29 ods. 15 EIA zákona. V súlade s § 26 ods. 2, § 27 ods. 2 prvou vetou správneho poriadku v spojení s § 29 ods. 15 a § 64 EIA zákona by týmto dňom doručenia bol štvrtok, 19. máj 2022, keď sa do plynutia lehôt nezapočítava prvý deň zverejnenia Napadnutého rozhodnutia.

V súlade s § 24 ods. 4 v spojení s § 64 EIA zákona a § 54 ods. 2 správneho poriadku by tak lehota pre podanie odvolania uplynula v piatok, 3. júna 2022. Ako som však uviedol vyššie v 1. časti, táto lehota v skutočnosti ešte plynúť ani len nezačala.

V súlade s § 19 ods. 1 správneho poriadku podávam toto svoje odvolanie v elektronickej podobe bez autorizácie a doplním ho do troch pracovných dní v listinnej podobe.

2. Predloženie komplexného odvolania reagujúceho na odvolania ostatných účastníkov správneho konania

V súlade s § 56 a § 57 ods. 2 správneho poriadku zašlem OUM doplnené a komplexne vypracované odvolanie, pričom sa v ňom (i) okrem mnou uvedených skutočností a právnej analýzy (ii) vyjadrím k obsahu odvolaní ostatných účastníkov správneho konania.

OUM si je aj z iných správnych konaní, ktorých sa ako účastník zúčastňujem, veľmi dobre vedomý toho, že podávam komplexné a veľmi podrobné vyjadrenia, resp. odvolania dovoľujem si OUM týmto požiadať, aby mi na moju e-mailovú adresu Juraj.Lipka@seznam.cz bez zbytočného odkladu zaslal takú verziu Napadnutého rozhodnutia aj samotného textu zámeru Navrhovateľa, ktoré mi umožnia editovaciu činnosť s týmito dokumentami a mohol som sa tak ako dotknutá verejnosť bez obštrukcií, a v súlade s účelom EIA zákona, reálne tohto odvolacieho konania ako dotknutá verejnosť aj zúčastniť.

V tejto prvej verzii svojho odvolania uvádzam len stručné základné dôvody nezákonnosti Napadnutého rozhodnutia z hľadiska porušenia zásady materiálnej pravdy.

3. Zásadné pripomienky k Martinským terasám

a) Dopad na krajinnú scenériu

Navrhovateľ nepredložil základný dokument na to, aby OUM mohol riadne posúdiť vplyv Martinských terás na krajinnú scenériu, a to je vizualizácia celého projektu, vrátane návrhov jednotlivých rodinných domov, t.j. či Navrhovateľ hodlá postaviť rodinné domy charakteristické pre Turčiansku záhradku alebo nejaké atypické rodinné domy. Vo svojom doplnenom odvolaní sa chcem vyjadriť k celkovému dopadu IBV Martinských terás ako projektu na krajinnú scenériu. Aby som však toto svoje vyjadrenie mohol oprieť o dôkazy, je nevyhnutné Navrhovateľa na predloženie tejto vizualizácie vyzvať.

OUM má možnosť podľa § 57 ods. 2 správneho poriadku autoremedúrou svoje Napadnuté rozhodnutie zrušiť a dokazovanie k dopadu Martinských terás na krajinnú scenériu doplniť. Ak to neurobí, s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou to bude musieť urobiť, keď Napadnuté rozhodnutie z tohto dôvodu zruší odvolací orgán.

b) Hrozba hluku

Na jednej strane z Napadnutého rozhodnutia vyplýva, že budú trvale prekročené limity hluku aj pre obyvateľov na ul. Severná aj pre obyvateľov Martinských terás, na druhej strane sa má na susedných pozemkoch postaviť VMO, ktorý určite spôsobí ďalšie prekročenie týchto limitov. Tento rozpor však Napadnuté rozhodnutie vôbec nerieši a vytvára tak predpoklady pre zdravotné riziká pre tamajších obyvateľov a súčasne potrebu nápravných/eliminujúcich opatrení, ktoré by neskôr museli ísť z peňazí daňových poplatníkov. Tomuto rozporu sa budem venovať vo svojom doplnenom odvolaní.

4. Nepreskúmateľnosť Napadnutého rozhodnutia pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov

a) Nepreskúmateľnosť jednovariantného rozhodnutia č. OU-MT-OSZP-2021/004373-005-Ha

Dňa 03.05.2021 vydal OUM rozhodnutie č. OU-MT-OSZP-2021/004373-005-Ha, podľa ktorého sú Martinské terasy riešené len jednovariantne (ďalej „**Jednovariantné rozhodnutie**“). Rozhodnutie o upustení od požiadavky variantného riešenia má pritom zásadný dopad na úplné a riadne vyhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie v súlade s účelom EIA zákona v kontexte všetkých reálne uskutočniteľných možností – variantov podľa § 2 písm. c) EIA zákona.

Ako pravidlo má ísť pritom o varianty (i) z hľadiska ich lokalizácie na iných pozemkoch, v úplne inom území, t.j. nielen z hľadiska ich lokalizácie na konkrétnych pozemkoch už navrhovaných navrhovateľom a posudzovaných v rámci *konkrétneho zisťovacieho konania* a tiež (ii) z hľadiska dostupných technológií. Napriek tomu, že ide o výnimky vymenované demonštratívne, musí aj akákoľvek iná výnimka dosahovať intenzitu týchto dvoch príkladov.

Podľa § 22 ods. 6 EIA zákona môže síce príslušný orgán upustiť na základe žiadosti navrhovateľa od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti, musí ísť však o výnimočný a príslušným orgánom riadne odôvodnený prípad. Podľa § 22 ods. 6 EIA zákona tak môže príslušný orgán rozhodnúť najmä vtedy, ak nie je k dispozícii *iná lokalita*, alebo ak pre navrhovanú činnosť *neexistuje iná technológia*. Nemôže však ísť len o okamžitú časovú nedostupnosť iných lokalít alebo ťažkosti so získavaním potrebných právnych titulov na užívanie príslušných pozemkov, ale o reálnu nedostupnosť iných lokalít, objektívne overenú príslušným úradom.

Ak z pripomienok predložených k zámeru podľa § 23 ods. 4 vyplynie potreba posudzovania ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti, je príslušný orgán podľa § 22 ods. 6 druhej vety EIA zákona povinný uplatniť požiadavku na dopracovanie ďalšieho variantu v zisťovacom konaní. Keďže dotknutá verejnosť – Združenie domových samospráv – takúto pripomienku uplatnila, bol OUM (i) povinný túto požiadavku uplatniť alebo (ii) riadne, presvedčivo a zrozumiteľne odôvodniť, prečo táto „potreba nevznikla“. OUM sa pritom s touto pripomienkou nijako nevysporiadal a úplne ju ignoroval.

OUM neuviedol žiadne presvedčivé a relevantné dôvody, na základe ktorých dospel k názoru, že upustenie od variantnosti je výnimočným a v danom prípade nevyhnutným riešením. OUM síce v odôvodnení uvádza argumenty navrhovateľa na upustenie od tejto požiadavky, ale neuvádza svoje vlastné vyhodnotenie opodstatnenosti takýchto argumentov.

Z hľadiska obsahu týchto argumentov navrhovateľa ide o dôvody ekonomického a zmluvného charakteru, ktoré však nie sú na účely tohto rozhodovania relevantné. Argumenty navrhovateľa sa vôbec nevenujú hľadiskám životného prostredia a jeho zlepšovania.

Jednovariantné rozhodnutie je tak z vyššie uvedených dôvodov svojvoľné (arbitrárne) a preto nepreskúmateľné. Odvodene je tak v tomto rozsahu svojvoľné a preto nepreskúmateľné aj samotné Napadnuté rozhodnutie.

Len pre úplnosť uvádzam, že v rámci súdneho prieskumu Napadnutého rozhodnutia na základe správnej žaloby podľa § 6 ods. 2 písm. a) Správneho súdneho poriadku bude tomuto súdnemu prieskumu podliehať aj samotné Jednovariantné rozhodnutie v súlade s § 27 ods. 1 Správneho súdneho poriadku.

Napadnuté rozhodnutie na str. 15 uvádza toto vyjadrenie navrhovateľa k výberu dotknutého územia:

"Upustenie od variantného riešenia legislatíva pripúšťa. Upustenie od variantného riešenia prebehlo v súlade so zákonom. Pripomienku považujeme za neopodstatnenú."

OUM vyššie uvedené vyjadrenia navrhovateľa vyhodnotil na str. 16 Napadnutého rozhodnutia a zaštitil sa predovšetkým tým, že (i) navrhovateľ nedisponuje inou lokalitou pre umiestnenie navrhovanej činnosti a (ii) navrhovateľ má vydané platné územné rozhodnutie pre rozšírenie verejnej dopravnej a technickej infraštruktúry v danom území.

Z vyššie uvedených vyjadrení navrhovateľa parafrázovaných v Napadnutom rozhodnutí a tiež z odôvodnenia Napadnutého rozhodnutia možno teda vydestilovať tieto dva dôvody pre upustenie od požiadavky variantného riešenia:

- (i) *nedostupnosť vhodných pozemkov s požadovanou rozlohou, ktoré by bolo možné z pohľadu vlastníckych vzťahov v akceptovateľnom časovom horizonte majetkoprávne vysporiadať;*
- (ii) *prípravenosť územia pre realizáciu projektu.*

Z hľadiska obsahu prvého argumentu navrhovateľa i samotného OUM ide o dôvod ekonomického a zmluvného charakteru, ktoré však sú na účely tohto rozhodovania irelevantné.

Na účely posúdenia navrhovanej činnosti podľa EIA zákona sa musí príslušný orgán ubezpečiť, že nielen na konkrétnom riešenom území, ale na území minimálne celého územia Mesta Martin skutočne neexistujú žiadne iné vhodné pozemky na individuálnu alebo hromadnú bytovú výstavbu. OUM tak nemal uprednostniť súkromný ekonomický záujem navrhovateľa, ale mal materiálne a robustne presadzovať verejný záujem na ochrane prírody a krajiny v súlade s § 2 ods. 1 treťou vetou zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej „ZoPaK“).

b) Nepreskúmateľnosť Napadnutého rozhodnutia

Napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadne zdôvodnenie, prečo sa navrhovaná činnosť nemá na základe zisťovacieho konania plnohodnotne posúdiť podľa EIA zákona, aj keď je svojou rozlohou (podlahovou plochou) viac ako 8,9 krát, resp. 89krát väčšia ako je minimálna hranica pre zisťovacie konanie (t.j. 10000 m² podlahovej plochy v zastavanom území a 1000 m² podlahovej plochy mimo zastavaného územia podľa prílohy č. 8 EIA zákona, kapitoly č. 9. Infraštruktúra, položky č. 16). Na rozdiel od zisťovacieho konania totiž správa o hodnotení navrhovanej činnosti a s tým súvisiace záverečné stanovisko predstavujú v prípade Martinských terás nielen oveľa lepší, ale súčasne jediný možný zákonný nástroj a inštitút pre skutočne komplexné vyhodnotenie tejto navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Keďže Napadnuté rozhodnutie vôbec neobsahuje žiadne dôvody, prečo nemajú byť Martinské terasy posudzované podľa EIA zákona vzhľadom na kritériá platné pre zisťovacie konanie (1000/10000 m² v. 89.057 m²), treba Napadnuté rozhodnutie považovať za arbitrárne (svojvoľné) správne rozhodnutie spôsobujúce jeho nepreskúmateľnosť, pre ktorú musí byť zrušené.

5. Podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, spočívajúce v tom, že OUM neidentifikoval a následne nepribral do konania všetkých známych účastníkov konania v rozpore s § 14 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 3 správneho poriadku, resp. zverejnená verejná vyhláška neobsahovala všetkých známych účastníkov tohto konania, konkrétne minimálne „vlastníkov susedných stavieb na danom území“.

Takéto opomenutie malo za následok vydanie nezákonného Napadnutého rozhodnutia, pretože tito opomenutí účastníci nemali možnosť účinne hájiť svoje hmotnoprávne a procesné práva. Za takýchto opomenutých účastníkov treba považovať vlastníkov všetkých susedných stavieb, a to analogicky ako je to podľa definície § 139 ods. 2 písm. b) stavebného zákona, t. j. vlastníci stavieb na takom pozemku, ktorý síce nemá spoločnú hranicu s pozemkami, o ktoré v konaní podľa EIA zákona ide, ale ich užívanie môže byť navrhovanými stavbami v Martinských terasách dotknuté.

Účastníkmi zisťovacieho konania podľa EIA zákona musia byť okrem (i) navrhovateľa a (ii) členov dotknutej verejnosti, ktorí sa do nej prihlásili postupom podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 EIA zákona, aj (iii) iné fyzické osoby, ktorých subjektívne hmotné práva môžu byť (i) *materiálne* alebo (ii) *právne* záverečným stanoviskom priamo dotknuté.

Na tomto mieste je vhodné citovať z publikácie uznávaných autorov Potásch, P., Hašanová, J., Vallová, J., Milučký, J., Medžová, D. *Správny poriadok. Komentár*. 3. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2019, s. 624, str. 119 (ďalej „Komentár k správne mu poriadku“):

V zmysle princípu legitímnej ochrany účastníkom konania je aj ten, koho práva, právom chránené záujmy a povinnosti môžu byť správnym konaním priamo dotknuté. Tieto osoby sú účastníkom konania nie z titulu, že podali návrh na začatie správneho konania, ale z dôvodu, že návrh podaný niekým iným môže mať priamy (reálny, preukázateľný) vplyv na ich záujmy. Uvedeným osobám sa status účastníkov konania nemôže odňať. Ak sa totiž preukáže, že ich záujmy môžu byť priamo dotknuté, tieto osoby sú účastníkmi konania. V tejto súvislosti dodávame, že na vznik účastníctva stačí „možnosť“ zásahu do ich záujmov. Tie by však mali byť vnímané objektívne a na legitímnej báze. Na druhej strane „priamo“ dotknuté je potrebné interpretovať nie v materiálnom zmysle, ale v zmysle právnom, pretože podmienkou účastníctva je, aby došlo k ovplyvneniu právneho postavenia tejto osoby. Potvrdzuje to napr. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR, č. k. 7 As 30/2004-81: „Vlastníci pozemku, na ktorom je umiestnená čerpací stanica, nemohou byť účastníkmi stavebného řízení týkajícího se výstavby nové čerpací stanice umístěné na pozemcích značně vzdálených (oddělených místní komunikací a dalšími nejméně dvěma pozemkovými parcelami), dovozuji-li své účastenství pouze ze skutečnosti, že její výstavbou bude ohroženo jejich podnikání.“

Priamym vplyvom budeme rozumieť aj také situácie, kde napríklad medzi objektmi nemusí existovať blízkosť a naopak, v niektorých prípadoch aj od seba vzdialené objekty môžu zakladať „priamy vplyv“.

Priamo dotknuté môžu byť materiálne najmä tieto ich subjektívne hmotné práva (a právom chránené záujmy) ako konkrétnych fyzických osôb žijúcich a vlastniacich rodinné domy na území, v ktorom, resp. v jeho bezprostrednej blízkosti, majú byť postavené a užívané Martinské terasy:

- (i) právo na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1, pretože bude priamo *materiálne dotknuté/zasiahnuté* ich samotné bezprostredné životné prostredie, a to zmenou krajinej scenérie, zmenou mikroklimatických, vodných, pôdnych i vegetačných podmienok, samotnou výstavbou, hlukom;
- (ii) vlastnícke právo podľa § 20 ods. 1, predovšetkým právo na pokojné užívanie rodinných domov, pretože sa *radikálne* zmení využitie susedných pozemkov, pričom ide o *zásadnú* zmenu využitia pozemkov z doterajšej poľnohospodárskej pôdy na zastavané územie a nárastom počtu automobilov v ich susedstve a ich intenzívnou prevádzkou;

- (iii) právo na súkromný život podľa § 19 ods. 2 i právo na súkromie podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy SR, a to radikálnou zmenou využitia pozemkov ležiacich v susedstve ich bytov v bytových domoch spojenou s intenzívnou prevádzkou osobných a po dobu výstavby i nákladných automobilov;
- (iv) právo na ochranu zdravia podľa čl. 40 Ústavy SR v rozsahu, v akom by tieto hodnoty a záujmy neboli už súčasťou práva na priaznivé životné prostredie.

Podľa § 24 ods. 2 prvej vety EIA zákona má dotknutá verejnosť postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti EIA zákona a následne postavenie účastníka v povoloťovacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 ods. 1 správneho poriadku.

Podľa § 3 písm. s) EIA zákona dotknutá verejnosť je verejnosť, ktorá je (i) *dotknutá* alebo (ii) *pravdepodobne dotknutá* konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo (iii) *má záujem na takomto konaní*.

Podľa § 24 ods. 2 druhej vety EIA zákona právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 EIA zákona, môže byť *povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknutá*.

Z vyššie citovaných ustanovení EIA zákona možno dospieť k nasledujúcim právnym záverom:

- (i) EIA zákon predpokladá, že dotknutá verejnosť – ako kategória širokej verejnosti, ktorá sa z nej vyčlenila prihlásením do EIA konania – má minimálne záujem na EIA konaní a maximálne je EIA konaním *dotknutá* (pričom strednou hodnotou je *pravdepodobný vplyv* EIA konania na ňu);
- (ii) *povolením (vydaným v povoloťovacom konaní) týkajúcim sa navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny je dotknutá verejnosť priamo dotknutá na svojom práve na priaznivé životné prostredie*.

Medzi týmito mantinelmi (i) „vplyvu“ a (ii) „priameho vplyvu“ sa nachádzajú aj vlastníci pozemkov a bytov v bytových domoch na ul. Severná v Martine. Ich právo na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR môže byť určite Napadnutým rozhodnutím *priamo materiálne dotknuté*.

Napadnuté rozhodnutie totiž nie je len (i) záväzným podkladom pre povoloťovacie konania a (ii) novokonštituovaným oprávnením navrhovateľa podať návrhy na začatie príslušných povoloťovacích konaní podľa § 29 ods. 12 EIA zákona, ale (iii) predovšetkým je tiež špeciálnym povolením, tzv. *povolením sui generis podľa § 29 ods. 13 EIA zákona*, pretože obsahuje aj podmienky, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyv na životné prostredie.

Ak teda Napadnutým rozhodnutím OUM súhlasí s realizáciou výstavby a užívania Martinských terás, nevyhnutne tým aj aprobuje a súhlasí so zásahmi do (bezprostredného) životného prostredia vlastníkov bytov v bytových domoch na ul. Severná, keď by sa ich životné prostredie mohlo zmeniť, a to k horšiemu.

Napadnuté rozhodnutie určite *materiálne* zasiahne do ich práva na priaznivé životné prostredie a do ďalších vyššie uvedených práv, resp. má potenciál do týchto ich práv zasiahnuť/dotknúť sa ich *materiálne*. Tento vplyv nie je len vplyv priamy v zmysle *priameho materiálneho vplyvu*, ale je aj priamy v zmysle *priameho právneho vplyvu*.

Prvkami konkrétneho právneho vzťahu tvoriacimi jeho štruktúru sú:

- a) *subjekty právneho vzťahu* – t. j. účastníci a možní účastníci právneho vzťahu, ktorí majú právnú subjektivitu. V tomto prípade sú nimi okrem navrhovateľa, členov dotknutej verejnosti aj títo vlastníci bytov v bytových domoch;

b) *objekt právneho vzťahu* – veci, hodnoty, správanie alebo výsledky tvorivej duševnej činnosti, vzhľadom na ktoré subjekty vstupujú do právneho vzťahu, z ktorého nadobúdajú, menia alebo rušia vzájomné oprávnenia a povinnosti. V tomto prípade je ním dotknuté územie, na ktorom majú byť vybudované Martinské terasy;

c) *obsah právneho vzťahu*, ktorý predstavuje konkrétne vzájomné oprávnenia a povinnosti subjektov v právnom vzťahu;

(viď napríklad Ottová, E.: *Teória práva*. Heuréka, Bratislava, 2006).

Podmienkou vzniku, zmeny alebo zániku právneho vzťahu je pritom Napadnuté rozhodnutie ako právna skutočnosť. Z Napadnutého rozhodnutia vyplýva pre navrhovateľa (i) subjektívne oprávnenie niečo vykonať (*facere*), konkrétne (i) *realizovať výstavbu Martinských terás* za súčasného splnenia podmienok a opatrení uvedených v ňom v súlade s § 29 ods. 12 a ods. 13 EIA zákona, (ii) subjektívne oprávnenie *podať návrhy na začatie nadväzných povolovacích konaní podľa § 29 ods. 12 EIA zákona a tiež (iii) povinnosť navrhovateľa podľa § 29 ods. 12 EIA zákona zabezpečiť súlad ním predkladaného návrhu na začatie povolovacieho konania k navrhovanej činnosti s EIA zákonom a so záverečným stanoviskom a jeho podmienkami*.

Týmto subjektívnym oprávneniam navrhovateľa súčasne zodpovedá *subjektívna povinnosť vlastníkov rodinných domov strpieť (pať) zásah navrhovateľa do ich konkrétneho a bezprostredného životného prostredia*.

Na základe vyššie uvedenej analýzy je evidentné, že Napadnuté rozhodnutie sa priamo dotkne aj *právneho postavenia týchto vlastníkov*, keď sa aj *právne priamo dotkne* ich práva na priaznivé životné prostredie.

Takýto výklad je v súlade s prístupom, ktorý zvolil Ústavný súd vo svojom Náleze I. ÚS 154/05-64 z 28. februára 2006 (viď str. 32 a 33 Nálezu).

Proti tejto analýze možno vzniesť protiargument, že povinnosť *strpieť výkon* oprávnení navrhovateľa majú aj všetci členovia dotknutej verejnosti a preto len strpenie (*pať*) výkonu týchto oprávnení nevyčleňuje sťažovateľov dostatočne a individuálne v porovnaní s dotknutou verejnosťou a nemení tak ich *právne postavenie* v porovnaní so stavom pred vydaním záverečného stanoviska. Proti takto formulovanej námietke možno uviesť tieto argumenty:

- (i) na rozdiel od dotknutej verejnosti, ktorá nevlastní žiadne pozemky a rodinné domy ani nežije na území, na ktorom majú byť Martinské terasy vybudované a užívané, resp. v bezprostrednej blízkosti, vlastníci týchto bytov v bytových domoch takéto spojenie s dotknutým územím majú a preto je *miera ich povinnosti strpieť výkon* oprávnení navrhovateľa oveľa vyššia, väčšia a intenzívnejšia;
- (ii) v drvivej väčšine prípadov sú účastníci správneho konania, predovšetkým EIA konania a územného a stavebného konania podľa stavebného zákona, odlišní od navrhovateľa (žiadateľa), povinní strpieť výkon oprávnenia navrhovateľa. Povinnosti týchto iných účastníkov niečo dať (*dare*), konať (*facere*), zdržať sa konania (*non facere, omittere*) sú výnimočné a nie sú typické pre EIA konanie a konania podľa stavebného zákona. Rozhodujúce preto nie je *typ samotnej právnej povinnosti*, ale *jej intenzita* v porovnaní s inými subjektmi;
- (iii) nastavenie podmienok pre účasť iných fyzických (právnických) osôb ako navrhovateľa (žiadateľa) v správnom konaní, konkrétne EIA konaní, je tak napokon hodnotovou voľbou, ktorá je v značnej miere v rukách (a hlavách) správnych orgánov a súdov, keď v podstate na ich výklade a prístupe záleží, či budú tieto vstupné podmienky nastavené tak vysoko, že ich takmer nikto nesplní, alebo primerane tak, že ich splnia tí, ktorí *majú nejaké spojiť/prepojenie* s územím, na ktorom sa má navrhovaná činnosť uskutočniť. Som hlboko presvedčený o tom, že vlastníctvo bytov v bytových domoch na ul. Severná a bývanie

v týchto bytoch a na tomto území je práve tým relevantným a zásadným spojením, ktoré ich oddeľuje od iných členov dotknutej verejnosti;

- (iv) (príliš) prísne nastavenie podmienok pre priznanie postavenia neopomenuteľného účastníka EIA konania pre osoby odlišné od členov dotknutej verejnosti by viedlo k absurdnému výsledku, že ochrana práv týchto iných osôb by bola bez riadneho dôvodu fakticky i právne nižšia/menšia ako členov dotknutej verejnosti a viedla by tak paradoxne k výsledku, ktorý je v rozpore s cieľom EIA zákona transponujúceho aj požiadavky Smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie do slovenského právneho poriadku i Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Oznámenie MZ SR č. 43/2006 Z. z.) – a to rozšíriť možnosti širokej verejnosti zúčastniť sa rozhodovacích procesov týkajúcich sa životného prostredia. Rovnako by bola aj v rozpore so samotným princípom legitímnej ochrany účastníkov konania podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku.

Pre plnohodnotnú a skutočne materiálnu ochranu práva vlastníkov bytov v bytových domoch na ul. Severná na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR prostredníctvom práva na spravodlivé súdne a iné konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR teda nestačí len ochrana tohto ich práva (spolu s vlastníckym právom, právom na ochranu zdravia i právom na súkromie) v územnom konaní a v stavebnom konaní podľa stavebného zákona. V zmysle § 46 ods. 2 druhej vety Ústavy SR je nevyhnutná ochrana práva na priaznivé životné prostredie aj priamo v EIA konaní a následnom správnom súdnom konaní.

Ak totiž stavebný zákon „prevádza“ *všeobecné procesné ustanovenie* o účastníkoch správneho konania podľa ustanovenia § 14 ods. 1, druhá definícia účastníkov konania (princíp legitímnej ochrany) správneho poriadku do *hmotnoprávneho ustanovenia* (i) § 34 ods. 2 stavebného zákona pre účely územného konania a (ii) § 59 ods. 1 písm. b) stavebného zákona pre účely stavebného konania, neexistuje žiadny relevantný dôvod, prečo by tie isté subjekty, t. j. fyzické osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom alebo stavbám, ako aj k susedným pozemkom a stavbám vrátane bytov, mohli byť priamo dotknuté v ich vlastníckych právach len rozhodnutím vydaným v územnom a stavebnom konaní, a už by nemohli byť priamo dotknutí v ich práve na priaznivé životné prostredie a vo vlastníckych právach záverečným stanoviskom vydaným v EIA konaní, keď sa rozhodnutia vydané podľa stavebného zákona a podľa EIA zákona vzájomne ovplyvňujú a dopĺňajú, pričom vzhľadom na znenie § 29 ods. 12 a ods. 13 EIA zákona treba rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní považovať za (i) nadradené správne rozhodnutie a (ii) všetky povolenia, vrátane povolení vydaných podľa stavebného zákona, za podriadené správne rozhodnutia.

Nepriznanie postavenia účastníkov EIA konania vlastníkom bytov v bytových domoch na ul. Severná ako susedných stavieb by tiež viedlo k ich diskriminácii pri (i) ochrane vlastníckych práv navrhovateľa na strane jednej a týchto vlastníkov na strane druhej v rozpore s čl. 12 ods. 2 v spojení s čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a takisto (ii) práva na spravodlivé súdne a iné konanie v rozpore s čl. 12 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Na základe vyššie uvedených vecných a právnych argumentov žiadam, aby druhostupňový správny orgán **Napadnuté rozhodnutie zmenil, resp. zrušil a vrátil vec prvostupňovému orgánu na nové rozhodnutie tak, ako som to navrhol v úvode tohto svojho odvolania.**

S úctou

Juraj Lipka

